

Приказ књиге: Мирјана Бобић Мојсиловић, Србија у огледалу: Огледи о нашој стварности 2007-2008, "Чигоја", Београд 2008, стр. 207.

Буквално недељу дана пошто ми је одштампана књига "Културни рат у Србији" (2008), у "Бетону", књижевном додатку листа "Данас", објављена је оштра и дугачка критика овог списа [1](#). Чинило ми се да сам убедљиви рекордер по брзини напада и оспоравања. Међутим, преварио сам се. Књига Мирјане Бобић Мојсиловић Србија у огледалу нападнута је и пре него што се појавила из штампе. Она је, штавише, нападнута и пре него што ју је ауторка, у октобру 2008, уопште предала у штампу. Наиме, ова књига је састављена из колумни које је Мирјана Бобић писала за "Политику" и "Новости" (2007-8). А њихов исцрпан критички преглед већ је, у јулу 2008, објављен у "Е-новинама", Петра Луковића

[2](#)

У тој критици, Мирјана Бобић је означена као тзв. трећа Србија. Кроз анализу колумни показано је шта та грозота значи. Јер, у тој страшној "трећој Србији", пише у Е-новинама, налазе се "антиглобалисти и несврстани принципијалисти", као што су Београдски синдикат, Илегални посластичари (тј. Павле Ћосић, писац "Лепосаве"), "МБМ и она два НСПМ лика" ("МБМ" је наравно Мирјана Бобић Мојсиловић, а ко су "она два НСПМ лика" знате и сами). Чак је и Биљана Србљановић похитала да се баци каменом на МБМ и да објави како њих две нису иста елита (одн. да она не спада у елиту у којој су "Антонић,

Вукадиновић, Вулин, Бобић-Мојсиловић, Ј. Вучичевић, Жарковић, Тинска, Тијанић, Лихт")
[3](#)

Шта је толико језиво у МБМ колумнама? Замислите, Мирјана Бобић се у њима усуђује да од оправдане критике Друге Србије брани тако недопустиве и злочиначке појаве као што су Гуча (стр. 48-50; тврдећи да "свирање трубе није доказ злочиначке српске природе"; стр. 50), српске ратне ветеране који протестују (78-9; а зар не би требало да су сви они већ испоручени Хагу?), Марију Шерифовић (93-5; а зар она није српска националисткиња коју осуђује и ЕУ?), Емила Кустурицу (18-20 и 39-41; а зна се да је "Емир Кустурица један од људи без икаквог морала. Није му, бре, држава Србија, него Босна и Херцеговина! Срам га било! То је један купљен човек од А до Ш!", како лепо рече Весна Пешић). Па онда, МБМ се усуђује да брани и Новака Ђоковића и Милорада Чавића (96-8 113-5), Петера Хандкеа (30-2), мајора Емира Шишића (128-30), и још многе, многе друге проносниране српске националисте, које Друга Србија с правом одбацује као лоше Европљане и противнике сваког прогреса и модернизације.

И не само да брани ове националистичке појаве и скретања, МБМ се усуђује да има неку замерку и на тако светла имена наше грађанистичке стварности као што су Соња Бисерко (188-190), Жарко Кораћ (96-8), Весна Пешић (39-40), Биљана Србљановић (116-8), она закера и нашој славној уљудбеној причувби, познатијој као "Олуја" (167-9), она критикује НАТО и Хаг (105-7, 164-6), критикује плесање на Милошевићевом гробу (21-3) критикује биометријске личне карте (102-4), а чак се и за CNN усуђује да каже да је "савремени облик `службе за информисање` глобалног ЦК" (62).

Уопште, МБМ има нешто против "оних који толико желе да Србију одведу у Европу, али без ћирилице, без поноса и без сећања" (20), и који се "труде да објасне како је ужасно назадно и примитивно бити Србин, а поготово бити православац" (16). А зар није? Она чак отворено каже да се никако не слаже "да је погром Срба у Хрватској природна ствар, нека врста камате на оно што су Срби добили, с обзиром да су имали Милошевића", и дрско одбија да прихвати "да је бомбардовање Србије било одлично и да смо га у ствари засклучили" (16). Страшно. МБМ још Другу Србију безобразно назива "Друштвом за Зауостављање истине о Србима и за спречавање правде према Србији" (17), и још вели да су њени припадници "агресивни политиканти на Соросевим фондовима, заслепљени мржњом према свему што је паметно, мудро, талентовано и српско"(17)!

Што је најгоре, МБМ напада "нови Централни Комитет за Политичку Коректност" (16), и

његову главну српску испоставу – "Пешчаник" на Б-92 (84-6). За ту емисију, МБМ се усуђује да каже да "промовише несхватљиву искључивост, вређање неистомишљеника, аплаудира најгрђем језику када треба да се оплету политички противници, и гаји вербалну и идеолошку агресију" (84). За њу још вели да је "попут какве секте – има симпатије само за `сопствене чланове`, истомишљенике и следбенике – док су сви други само блудници, злочинци, глупаци или покварењаци" (84). МБМ још критикује "Пешчаник" као "новог сујетног медијског бога, врховног жреца који свима расписује пресуде и даје `смернице за рад` и `политичку коректност` (86), као "`свету краву" која је много опасна, као некада ЦК или још горе – као Градски комитет" (85). "Ко их дирне", објашњава МБМ, "може да се нада најгорем. Да буде извређан у њиховим емисијама, или да буде облепљен најцрњим идеолошким етикетама" (85). Јер, "ко их нападне, тај је нациста, фашиста, злочинац или управо креира неке нове логоре" (85).

Пошто се усудила да оспори "Пешчаник", Биљану Србљановић, Соњу Бисерко и остале наше светиње, МБМ се ту не зауставља. Она у свом националистичком лудилу иде даље, па каже да "у Србији, већ одавно, постоји оркестар који здушно свира америчку химну, поручујући нам да је `Боже правде` израз огавног српског национализма, те да морамо да верујемо да је једнострано отцепљење Косова и поклањање српске територије на управљање Змији и његовим саборцима из ОВК у ствари за добробит Србије" (99). Уместо да прихвати те, тако јасне, убедљиве и самоочигледне истине, МБМ у свом националистичком злу одбацује чак и тако прогресивну и модернизаторску идеју "да сваки модеран грађанин Србије има да верује Кондолизи Рајс и Џорџу Бушу, кад после свега изјављују да су пријатељи Србије, те да не виде зашто Америка и Србија не би и даље биле савезнице – у стварању још више малих држава на територији Србије" (99-100).

А шта је лоше у томе да имамо још више малих држава на територији Србије? Нису ли управо различитости наше богатство? МБМ ту не стаје, већ напада и наше остале самоочигледне истине, попут оне "да си тим већи и праведнији Европејац, што си мање објективан – и што си мање Србин", "да су све што се догађа, и све што ће се догодити, Срби заслужили" и да су "Срби дежурни кривци, лоши момци и реметилачки фактор сваке европске среће" (169). Она дрско тврди да су ове несумњиве и потпуно тачне истине "вешто пласиране у овдашње интелектуалне кругове" и да је "антисрпска пропаганда у Србији јака исто колико и у Хрватској, у Босни, или на глобалним медијима" (168). Она дрско тврди да у Србији постоји некакав пропагандни "оркестар који се штимује на неком другом месту" и који нас "убеђује да је Гуча срамота Србије, да је кад те гледа Велики Брат – то највиши домет егзистенције, а да је ћирилица некако простачка" (100). Али, шта има да нас убеђују у то, када цела Друга Србија зна да је то тако?

А да се МБМ налази на путу без повратка јасно показују последњи огледи у овој књизи. У њима, МБМ еволуира до отворених симпатија за најодвратније идеолошко скретање од свих скретања – за евроскептицизам! МБМ отворено каже да се не слаже са кажњавањем "новог злочина у Србији – недостатка евроентузијазма" (191). Она критикује истинити и исправан став да је "бити европесимиста опасно, покварено и није пријатељско не само према Европи, која то није заслужила, него и према САД, које су то заслужиле још мање" (191). Она се, слепа за све поноре своје заблуде, супротставља идеји да се "у име Европе спроводи дисциплиновање медија и јавног мњења" (191), питајући се "зар свако од нас може бити проглашен десничарем и српским националистом само зато што са одушевљењем не пристаје да буде у стаду које је жигосано жутим звездицама и које чувају и воде самозвани тумачи европских вредности?" (192).

Колико је далеко забраздила МБМ на свом путу без повратка види се и по следећој тврдњи: "Куда иде овај свет, сада је јасно и лаику. Нови светски логор, у коме се дисциплинују народи, елите, интелектуалци - пендрецима, медијима, бомбама ако је потребно, уценама и `охрабривањем` да се крши право, сада је видљиво и голим оком. (...)Шта ће од нас још тражити, пошто им изручимо све осумњичене за ратне злочине, пошто покажемо безграничну љубав према новим границама у Европи, пошто подржимо све ратове које води Америка и са будном пажњом читамо њихове медије како бисмо схватили шта је `правилно размишљање`? Да неће можда од нас да траже, за неколико година, да признамо присаједињење Боке Которске Хрватској, у име добросуседских односа и мира на Балкану? У новом логору, све је могуће"! (195-6).

Ето докле је стигла дрскост МБМ – да нашу грађанистичку, евроатлантску, прогресивну и модернизаторску стварност проглашава "новим логором"! Тиме је МБМ далеко прекорачила све границе трпељивости које тако широкогрудо испољава наша толерантна, реформска и европска Друга Србија. Под хитно је треба лустрирати. Као прво, избацимо је с посла. Шта, сама је отишла са места уредника културно забавног програма РТС-а? И сада ради код себе? Добро, онда је избаците са Б-92. Ни тамо је више нема? И још је рекла: "ТВ Б92 и ја били смо у браку без секса јер је муж у ствари педер" [4](#). Светогрђе! Онда, избацимо је из Партије, Управног одбора, Културног клана... Није ни у клану, није ни у Партији? Одузмимо јој онда грант, супорт фи, буџетску стипендију... Ништа од тога нема? А да је суочимо са злочиначком прошлешћу? Да откријемо да је, током осамдесетих, радила за ГК и ЦК и хвалила Кардеља и Бакарића? Тешко, и онда је "солирала" и, за разлику од горостаса нашег другосрбијанског новинарства (Иван Торев, Надежда Гаће, Гордана Логар...) усуђивала се да критикује чак и нашу тадашњу стварност. Добро, а да је окривимо да је подржавала Милошевића и његову политику? Тешко, и деведесете је провела у опозицији, критикујући сваки ауторитаризам и свако лудило. Чак, док је драга и несаломива Биљана Србљановић принципијелно изводила своју серију "Отворена врата", на РТС-у, "у Вучелино време", како би својим хонорарима што више оштетила

"Милошевићев пропагандни stroj", МБМ је писала критичке чланке и против Милошевића, и против Вучелића. Ух, ух... Никако на то не подсећајмо!

А да кажемо да све то ради зато што не зна стране језике, није била у иностранству и зато што је ксенофоб? Тешко, ено је где разговара са својим француским и италијанским издавачима о новим преводима својих књига. А да кажемо да је толико зла према модерној и европској Србији зато што има неостварене политичке и професионалне амбиције? Тешко, зар јој нису нудили потпредседничка места у највећим странкама, зар није већ имала директорску функцију, зар неко стварно мисли да било која влада после 5. октобра не би пожелела Мирјану Бобић као помоћника министра за информисање и културу?

Па како онда да се објасни то што та паметна и успешна жена, за коју нико не може рећи да није "урбана", "са филингом" и "са херцом", не маршује у истој колони са Другом Србијом и њеним бојовницима? Можда баш зато што њена "урбаност" није снобовска, а њена "храброст" није грантовска, опортунистичка. Можда баш зато што није бесна на све и свакога, мислећи да јој Србија дугује све, а она Србији ништа. Можда баш зато што је пристојна, а пристојни људи не лажу и не показују главном силецији у крају ко га све не воли и са ким све треба да се обрачуна. Можда баш зато што је отворена и што учи, што се није забарикадирала у једну манихејску и свеобјашњавајућу догму, да би све што се дешава тумачила само са два појма: "српски национализам" и "српски злочини". Можда баш зато што Мирјана Бобић Мојсиловић, а не они, представља слику истинског Београда – отвореног, насмејаног, модерног и осећајног. Београда, каквог га се сећамо из најлепших времена, пре ратова и пре него што су га узупирали сви ти силни зомбији, бесни, пакосни, сујетни и зли, окићени значакама са натписима: "Ја сам урбан", "Ја сам центар света" и "Ја ћу да ти кажем".

"Ја сам плажа. Стави ме поред воде, и ја сам срећна", рекла је једном приликом Мирјана Бобић [5](#). Београд, који је по свом правом духу медитерански град, град на мору, заслужује такве плаже. И једном када се заврши најезда зомбија, Београд ће у тим плажама коначно моћи истински да ужива.

(Текст је објављен у Печату, 14. 11. 2008.)

Фусноте

1 <http://www.elektrobeton.net/mixer.html> [^] 2 <http://www.e-novine.com/sr/kultura/clanak.php?id=15500> [^] 3 <http://pescanik.net/content/view/2148/129/>

[
^
_

]

4
<http://arhiva.kurir-info.co.yu/Arhiva/2005/jul/28/ST-02-28072005.shtm>

|

[

^

_

]

5
http://www.astrozenit.com/intervjui/mirjana_bobic-mojsilovic-od_djurdjevdanskog_linca_u_sarajevo_do_happy_end-a

[

^

_

]